

عنوان مقاله:

بررسی مسائل و راه حل های افزایش کارایی مصرف آب در کشاورزی

محل انتشار:

هفتمین کنفرانس بین المللی مهندسی محیط زیست و منابع طبیعی (سال: 1400)

تعداد صفحات اصل مقاله: 10

نویسندگان:

عبدالرضا امیری بیدشکی - گروه کشاورزی، واحد بم، دانشگاه آزاد اسلامی، بم، ایران

نادر مدافع بهزادی - گروه کشاورزی، واحد بم، دانشگاه آزاد اسلامی، بم، ایران

سمیه امیری بیدشکی - گروه کشاورزی، واحد بم، دانشگاه آزاد اسلامی، بم، ایران

سمیرا امیری بیدشکی - گروه کشاورزی، واحد بم، دانشگاه آزاد اسلامی، بم، ایران

خلاصه مقاله:

کارایی مصرف آب مزرعه شاخصی برای بیان کمی میزان تولید محصول به ازای واحد آب مصرفی در مزرعه می باشد. توسعه کشاورزی و تولید پایدار در مناطق خشک و نیمه خشک به افزایش کارایی مصرف و بهبود بهره‌وری آب بستگی دارد. این شاخص با افزایش عملکرد، کاهش آب مصرفی و یا تاثیر هر دو عامل به صورت توأمان، افزایش می یابد. مسائل و محدودیت های کارایی مصرف آب در مقیاس مزرعه از اهمیت خاصی برخوردار هستند. مزرعه محیط و شرایطی است که تمامی فعالیت های کشاورزی شامل تهیه زمین، کاشت، داشت و برداشت در این مقیاس اتفاق افتاده و همچنین تمامی فعالیت های تامین و توزیع آب تا محل مصرف و آبیاری برای این محیط انجام می شود؛ بنابراین مسائل این مقیاس به طور مستقیم و قابل ملاحظه ای بر روی میزان مصرف آب و عملکرد محصول که هدف نهایی بهره بردار است، تاثیرگذار است همچنین این مسائل و مشکلات با توجه به ارتباط مقیاس ها با یکدیگر سبب بروز مشکلات بزرگ مقیاس دیگری نظیر فشار بیش از حد بر منابع آب (به خصوص منابع آب های زیرزمینی) و کمبود منابع آب حوضه آبریز و آلودگی های زیست محیطی و مسائل اجتماعی، اقتصادی و سیاسی مختلفی نیز، می گردند. از آنجایی که شناسایی و تحلیل شاخص کارایی مصرف آب مزرعه از ضروریات استفاده بهینه از منابع محدود آب کشور می باشد. در این تحقیق از طریق بررسی و ارزیابی نظرات کارشناسان، صاحب نظران، بهره برداران و در مجموع کلیه دست اندرکاران مدیریت آب به طور عام و آب کشاورزی به طور خاص، مسائل و چالش های پایین بودن مقدار شاخص کارایی مصرف آب در مزارع کشور به صورت مشارکتی تبیین و در قالب سلسله مراتب پیوسته موضوع بسط داده شده و ضمن ارائه اهداف، راهکارها و راهبردهای اجرایی و تحقیقات نیز ارائه شدند بر اساس نتایج، ریشه اصلی مسائل و مشکلات پائین بودن کارایی مصرف آب مزرعه در ایران را می توان در شش گروه اصلی مسائل شامل: ۱- پایین بودن بازده (راندمان) آبیاری. ۲- ناکافی بودن منابع مطمئن آبیاری. ۳- پایین بودن کیفیت منابع آب و خاک. ۴- پایین بودن شاخص های مکانیزاسیون کشاورزی. ۵- مسائل مهندسی سامانه های آبیاری و ۶- دانش کم و آموزش ناکافی بهره برداران، رده بندی نمود. از جنبه کمی، جمعا ۱۲۹ مورد مسئله و مشکل فراروی افزایش کارایی مصرف آب در مزرعه شناسایی گردید که مسائل تحت گروه های شش گانه اصلی اشاره شده در بالا، به ترتیب ۱۰/۹، ۵/۳، ۱۳/۹، ۳۹/۵، ۱۷/۱ و ۹/۳ درصد از کل مسائل را شامل می شوند. از جنبه های راهبردی، نتایج این تحقیق بیانگر آن است که مسائل و راهکارهای افزایش کارایی مصرف آب مزرعه را نباید فقط در مسائل مدیریت آب جستجو و چاره جویی نمود، بلکه مسائل زراعی و به خصوص مسائل مکانیزاسیون مزرعه و سایر مسائل وابسته نیز نقش مهمی در این زمینه ایفاء می نمایند

کلمات کلیدی:

راهکار، کارایی مصرف آب، مزرعه، مسائل

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/1256857>

